

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

آراء و نظریات مشورتی
دیوان بین المللی دادگستری

۲۰۰۵-۲۰۰۹

جلد دوم

ترجمه

دکتر محمدرضا ضیائی بیکدلی

و همکاران

انتشارات دانشگاه علامه طباطبائی

چاپ اول ۱۳۹۳

سرشناسه	سازمان ملل متحد
عنوان و پدیدآور	آراء و نظریات مشورتی دیوان بین‌المللی دادگستری ۲۰۰۵-۲۰۰۹
مشخصات نشر	ترجمه محمدرضا ضیائی بیگدلی و همکاران
مشخصات ظاهری	تهران: دانشگاه علامه طباطبائی، ۱۳۹۴.
فروست	ج.
شابک	انتشارات دانشگاه علامه طباطبائی؛ شماره نشر (۴) ۲۲۵.
یادداشت	۹۷۸-۹۶۴-۸۴۱۵-۹۲-۶ (دوره)
رجات	شابک ۷-۰۹۳-۲۱۷-۹۶۴-۹۷۸ (ج. ۳)
موضوع	کتاب حاضر با عنوان: Summaries of Judgments, Advisory Opinions and Orders of International Court of Justice
موضوع	از سایت اینترنتی http://www.icj-cij-org ترجمه شده است.
موضوع	ج. ۱. ۱۹۴۸-۱۹۸۶ ج. ۲. ۱۹۸۷-۲۰۰۰ ج. ۳. ۲۰۰۱-۲۰۰۴
شناسه افزوده	دیوان بین‌المللی دادگستری
رده‌بندی کنگره	موضوع
رده‌بندی دیویی	موضوع
شماره کتاب‌شناسی ملی	موضوع

انتشارات دانشگاه علامه طباطبائی

شماره نشر: ۲۲۵

ISBN 978-964-8415-92-6 (دوره)

شابک ۷-۰۹۳-۲۱۷-۹۶۴-۹۷۸ (ج. ۴)

آراء و نظریات مشورتی

دیوان بین‌المللی دادگستری (جلد چهارم)

۲۰۰۵-۲۰۰۹

ترجمه: دکتر محمدرضا ضیائی بیگدلی و

دکتر سیدقاسم زمانی، دکتر محمد حبیبی مجتهد، دکتر نادر ساعد، دکتر سید علی حسینی، هیبت‌الله نژندی‌منش، ایوب عبدی، امیر ساعد وکیل، علی فاتح، امیر ضیائی.

زیر نظر معاونت پژوهشی دانشگاه

چاپ اول: ۱۳۹۳ شمارگان: ۵۰۰ ناظر فنی: مهندس رضا دنیوی

لیتوگرافی، چاپ و صحافی: مرکز چاپ و انتشارات دانشگاه علامه طباطبائی

حق چاپ برای دانشگاه علامه طباطبائی محفوظ است. قیمت: ۱۷۰/۰۰۰ ریال

سازمان مرکزی: تهران دهکده المپیک، تقاطع شهید همت، جنب پارک فرهنگ، صندوق پستی: ۱۵۸۱۵/۳۴۸۷

مقدمه

مقدم بر هر چیز، ایزدمنان را سپاسگزارم که توفیق عنایت فرمود تا پس از وقفه‌ای چهارساله، به رغم پندهای مطالب جلد سوم، اما بنا به دستور ریاست سابق دانشگاه، چاپ و انتشار آن میسر نگردد. اینک طبق دستور دایهانه جناب آقای دکتر حسین سلیمی رئیس محترم جدید دانشگاه، این امر ممکن گردید.

بر اهل نظر پوشیده نیست که دیوان بین‌المللی دادگستری به عنوان رکن قضایی اصلی سازمان ملل متحد، از جایگاه اساسی و مهمی از این عنوان برخوردار است. امروزه نگاه سیستمی به حقوق بین‌الملل، دیوان را به مرتبه‌ای از حقوق «بین‌الملل» اعتلا بخشیده است. به زعم دیوان، حقوق بین‌الملل در کل دارای نهادی سازمان یافته به نام «دیوان بین‌المللی دادگستری» است.

امروزه کمتر دیده شده است که دیوان به غرض احراز صلاحیت خود، قانون قابل اعمال خود را نیابد. از این رو، بسیاری معتقدند که این تشکیلاتی از امهات ملی که بنابر آن «هر آنچه منع نشده مجاز است» در حقوق بین‌الملل جایگاهش بدست، بلکه باید گفت در حقوق بین‌الملل «هر آنچه منع نشده لزوماً مجاز نیست». چه بسا ممکن است مرتبی چون دیوان بتواند با رجوع به اصول کلی حقوقی و با تفسیر مترقیانه از قواعد موضوعه، حکم بدیهه را بیابد.

البته این بدان معنی نیست که دیوان بتواند خلا قانونی بین‌الملل را آشاً پر کرده و خود به قانونگذار تبدیل گردد. دیوان نمی‌تواند کمبود و نقصی را جبران کند که تاوان آن خارج شدن از محدوده‌های رویه عادی قضایی است. (نک: قضایای آفریقای جنوبی، ۱۹۶۶)

توسیع موضوعاتی که دیوان در آرای توافقی و مشورتی خود به آنها وارد شده، توسعه و تکامل حقوق بین‌الملل را به دنبال داشته است. دیوان در انجام رسالت یاد شده توسعه و تکامل حقوق بین‌الملل با یک مانع عمده و اساسی مواجه بوده است و آن اصل ردایی بودن صلاحیت است.

دیوان خود بر این اعتقاد است که باید میان پذیرش صلاحیت دیوان و مطابقت اعمال آنها با حقوق بین‌الملل تفکیک اساسی قائل شد. (نک: اقدامات مسلحانه در سرزمین کنگو، ۲۰۰۶) البته دیوان توانسته در سالهای اخیر با سازوکارهای حقوقی جالب و خاصی از این مانع عبور کند. (نک: قضیه سکوها‌های نفتی، ۲۰۰۳)

عبور دیوان از سد و مانع محدود کننده صلاحیت و رسیدن به حقوق بین الملل عام ، بدون آن که گرفتار « تجاوز از حدود اختیارات (Ultra Vires) » شود، باعث گردیده تا توجه و تحسین بسیاری از فحول حقوق بین الملل را برانگیزد.

ابزار حقوقی دیگری که دیوان به بهترین وجه ممکن از آن جهت توسعه و تکامل و صیانت از حقوق بین الملل استفاده کرده ، اعمال صلاحیت مشورتی است . نگاهی به نظریه مشورتی سال ۲۰۴ در مورد قانونی بودن ساخت دیوار، به رغم ماهیت مشورتی و غیرالزام آور بودن آن، گریای مقرر نمودن بسیاری از الزامات و تعهدات حقوقی بین المللی برای کشورها و سازمان ملل متحد است.

به قول تاضی محمد جوادی در نظریه انفرادی در نظریه مشورتی سال ۱۹۹۶، «نظریه مشورتی حداقل گوی نوین در حقوق بین الملل و دعوت از کشورها برای رفع آنهاست.» بدون شک، اعتماد کرده به دیوان در طول تاریخ ، به لحاظ پای بندی آن به حقوق بین الملل در انجام وظایفش و رعایت از حقوق بین الملل است ، و این رسالتی است که دیوان را همواره پویا و فعال کرده و در جبهه بین المللی مقام والایی به آن بخشیده است . لازم به ذکر است ترجمه آراء نظریات مشورتی دیوان بین المللی دادگستری از سال ۲۰۰۱ تا ۲۰۰۴ در قالب جلد سوم و از سال ۲۰۰۵ تا ۲۰۰۹ در قالب جلد چهارم تقدیم علاقمندان شده است.

در پایان برخود فرض می دانم از همکارانی که در ترجمه ، مقابله و ویراستاری این مجلد مرا یاری کرده اند سپاسگزاری نمایم: آقایان دکتر ناصر ساعد ، دکتر محسن عبداللهی ، امیر ساعد وکیل ، اهون ضیاءالدینی و بخصوص آقای ایوب عبدی که از نشان باید تشکر ویژه نمایم.

دکتر محمد رضا خانی بیگدلی

بهمن ماه ۱۳۹۰

فهرست عناوین آراء و نظریات مشورتی دیوان بین المللی دادگستری (۴)

شماره ردیف	موضوع	نوع تصمیم	تاریخ تصمیم	شماره صفحه
۱۳۵	حتلاف مروری (بسی نیجر)	رای	۱۲ ژوئیه ۲۰۰۵	۱
۱۳۶	اقدامات مسلحانه درسرزمین کنگو (جمهوری دموکراتیک کنگو علیه اوگاندا)	رای	۱۹ دسامبر ۲۰۰۵	۲۹
۱۳۷	مسئله کارخانه های کاغذسازی بر روی رودخانه اروگوئه (آرژانتین علیه اروگوئه)	قرار (اقدامات موقتی)	۱۳ ژوئیه ۲۰۰۶	۸۱
۱۳۸	اقدامات مسلحانه بر سرزمین کنگو (دادخواست جدید: ۲۰۰۲) (جمهوری دموکراتیک کنگو علیه رواندا)	رای (صلاحیت دیوان و قابلیت استماع دادخواست)	۳ فوریه ۲۰۰۶	۱۰۱
۱۳۹	قضیه کارخانه های کاغذسازی بر روی رودخانه اروگوئه (آرژانتین علیه اروگوئه)	قرار (اقدامات موقتی)	۲۳ ژانویه ۲۰۰۷	۱۳۱
۱۴۰	قضیه اجرای عهدنامه پیش نویس و سرزمین جنایت نسل کشی (بوسنی و هرزگوین علیه صربستان و مونتهنگرو)	رای	۲۶ فوریه ۲۰۰۷	۱۵۱
۱۴۱	قضیه احمدو سادیو دیالو (جمهوری سینه بیا علیه جمهوری دموکراتیک کنگو)	رای (ایرادات مقدماتی)	۲۴ مه ۲۰۰۷	۲۱۱
۱۴۲	اختلاف دریایی و سرزمینی میان نیکاراگوئه و هندوراس در مورد دریای کارائیب (نیکاراگوئه علیه هندوراس)	رای	۱۸ اکتبر ۲۰۰۷	۲۳۵
۱۴۳	قضیه اختلاف دریایی و سرزمینی (نیکاراگوئه علیه کلمبیا)	رای (ایرادات مقدماتی)	۱۳ دسامبر ۲۰۰۷	۳۱۷
۱۴۴	حاکمیت بر پدرا برانکا/ پولانو با تو پوته، صخره های میانه و صخره زیرابی (مالزی / سنگاپور)	رای	۳ مارس ۲۰۰۸	۳۵۳
۱۴۵	برخی مسائل مربوط به معاضدت دو جانبه در موضوعات کیفری (جیبوتی علیه فرانسه)	رای	۲۰ ژوئن ۲۰۰۸	۳۸۷
۱۴۶	درخواست تفسیر رای مورخ ۳۱ مارس ۲۰۰۴ در قضیه مربوط به آونا و سایر اتباع مکزیکی	قرار (اقدامات موقتی)	۱۶ ژوئیه ۲۰۰۸	۴۲۹
۱۴۷	اجرای عهدنامه بین المللی محو کلیه اشکال تبعیض نژادی (گرجستان علیه فدراسیون روسیه)	قرار (اقدامات موقتی)	۱۵ اکتبر ۲۰۰۸	۴۴۵
۱۴۸	اجرای عهدنامه پیش گیری و مجازات جنایت نسل کشی (کرواسی علیه صربستان)	قرار (ایرادات مقدماتی)	۱۸ نوامبر ۲۰۰۸	۴۶۱